

ŞƏRQ qapısı

Doğma, canım-varlığım qədr sevdiyim Azərbaycanım mənim qıbləğahımdır

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 42 (24.179)

4 mart 2023-cü il, şənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 30 qəpik

Çoxəsrlik dövlətçilik ənənələrinə malik olan ölkəmizin tarixində Ümummilli Lider Heydər Əliyev şəxsiyyəti, görkəmli dövlət xadiminin siyasi və idarəçilik fəaliyyəti müstəsna yer tutur. Xalqımız tarixboyu arzuladığı milli dövlətçilik amallarını məhz Heydər Əliyev epoxasında gerçəkləşdirərək dayanıqlı müstəqil Azərbaycan dövlətini qurmuşdur. Müasir Azərbaycan tarixinin 30 ildən artıq bir dövründə respublikamız rəhbərlik etmiş Ulu Öndər Heydər Əliyev dövlətçilik salnaməsində elə bir irs yaratmışdır ki, onun öyrənilməsinə, təbliğinə və tətbiqinə hələ uzun illər böyük ehtiyac olacaqdır.

Ümummilli Liderimizin 1969-1982-ci illərdəki əvəzsiz xidmətlərinə nəzər salanda bir daha aydın olur ki, Heydər Əliyev hələ o dövrdə respublikaya rəhbərliyi vaxtı ölkəmizdə qanunçuluğun və hüquq qaydasının möhkəmləndirilməsinə, strateji əhəmiyyətli sənaye və istehsal müəssisələrinin inşasına nail olmaqla Azərbaycanın iqtisadi inkişaf göstəricilərinə görə keçmiş ittifaq miqyasında ilk yerlərdən birini tutmasını təmin etmiş, müstəqilliyimizə zəmin yaradan uzaqgörən və müdrik addımlar atmışdır. 1993-cü ildə xalqın tələbi ilə Azərbaycanda ali hakimiyyətə xilaskar qayıdışından sonra isə ölkəmizdə qanunun aliliyi təmin olunmuş, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının yüksək səviyyədə qorunması mühüm prinsip elan edilmiş, bu ali məqsədlərin gerçəkləşdirilməsinə yönəlmiş çoxşaxəli tədbirlər həyata keçirilmişdir. Hər bir fərdin marağı və mənafelərini təmin etmədən, ədalət meyarını qorumadan güclü dövlət yaratmağın mümkünsüzlüyünü vurğulayan Ulu Öndər göstərilən hüquqi yardımın səviyyəsinin yaxşılaşdırılması təşəbbüsü ilə çıxış etmişdir. Bu dövrdən başlayaraq dövlət-vətəndaş münasibətlərinin hüquq müstəvisində tənzimləndiyi, insanların hüquq və azadlıqlarının yüksək səviyyədə qorunduğu, humanizm ideyalarının möhkəm təmələ çevrildiyi sivil cəmiyyətin formalaşdırılması, idarəçilikdə demokratik ənənələrin bərqərar olması nəminə mühüm addımlar atılmışdır.

Müstəqillik əldə etdikdən sonra insan hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi məqsədilə həyata keçirilən hüquqi islahatlar davamlı xarakter almışdır. Şərq aləmində ilk dəfə olaraq dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1993-cü ildə Azərbaycanda ölüm cəzasının icrasına moratorium qoyulmuş, bu addım insan hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində tarixi bir hadisəyə çevrilmişdir. 1998-ci il fevralın 10-da isə Azərbaycanda ölüm cəzası ləğv edilmişdir. Ümummilli Liderimizin 3 fevral 1998-ci il tarixli müraciətində deyirdi: "Mən, cinayət-hüquq siyasətini hərtərəfli təhlil edərək, ədalət, azadlıq, humanizm və insanpərvərlik kimi yüksək ideallara sadiq qalaraq, ölkəmizdə ölüm cəzasının ləğv edilməsinə əsaslı tədbirlər keçirilib".

Tədbirdə xidmətin Təşkilat-nəzarət şöbəsinin rəisi, ədliyyə polkovnik-leytenantı Əli Rəhimov Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinin ədliyyə orqanlarında qeyd edilməsi ilə bağlı təsdiq edilmiş Tədbirlər Planının icrası istiqamətində Penitensiar Xidmətdə görülən işlərlə bağlı ətraflı məlumat verib.

2023-cü il "Heydər Əliyev İli"dir

Heydər Əliyev və hüquqi dövlət quruculuğu

zasının ləğv edilməsi qənaətinə gəlib bu tarixi bəyanatı vermişəm". Məhz dahi şəxsiyyətin rəhbərliyi altında demokratik və hüquqi dövlət quruculuğu yolunda atılan addımlar, beynəlxalq standartlara əsaslanan köklü hüquq islahatları insan hüquq və azadlıqlarının təminatı sahəsində əsaslı dönüşə səbəb olmuşdur. Görkəmli dövlət xadiminin "Cinayətkarlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, qanunçuluğun və hüquq qaydasının möhkəmləndirilməsi haqqında" 1994-cü il 9 avqust tarixli Fərmanı ilə cinayətkarlığa qarşı mübarizə tədbirləri daha da gücləndirilmiş, hüquq-mühafizə orqanlarının bu istiqamətdə uzunmüddətli dövr üçün fəaliyyət proqramı müəyyənləşdirilmişdir.

Görkəmli dövlət xadiminin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində görülmüş işlər dövlət və cəmiyyət həyatının bütün sahələrini əhatə etmiş və ölkəmizdə hüquqi sistemi kökündən dəyişmişdir. Şübhəsiz ki, bu tədbirlər sisteminin əsasında 1995-ci ildə qəbul edilmiş, Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin şah əsəri olan Azərbaycan Respublikasının ilk milli Konstitusiyası dayanır. 1995-ci ilin noyabrında ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul olunmuş Konstitusiyamızın müəllifi məhz Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevdir. Dahi rəhbər qeyd olunan komissiyanın 10 noyabr 1995-ci il tarixli iclasında demişdir: "Komissiyanın sədri kimi mən bu böyük tarixi sənədin hazırlanmasında öz şəxsi məsuliyyətimi daim dərk et-

mişəm, bu gün də dərk edirəm. Ona görə də bu sənədin hazırlanmasına xeyli vaxt sərf etmişəm. Haqqım var deyəm ki, çox zəhmət çəkmişəm. Hər bir kəlmənin, hər bir sözün mənasını dəfələrlə araşdırmışam, onun bu gün üçün, gələcək üçün nə qədər əsaslı olmasını

siyə Məhkəməsi haqqında", "Məhkəmə və hakimlər haqqında", "Prokurorluq haqqında", "Polis haqqında" mütərəqqi ruhlu qanunlar və digər normativ-hüquqi aktlar, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual, Mülki, Mülki-Prosessual məəcəllələri, eləcə də digər məəcəllələr qəbul olunmuş, qanunvericilikdə insanların təqsirsizlik prezumpsiyası, qanunçuluq, qanun qarşısında bərabərlik, ədalət, təqsirə görə məsuliyyət və digər humanist prinsiplər öz əksini tapmışdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında prokurorluq orqanlarında aparılan islahatların əsas məqsədi bu orqanların səlahiyyətlərinin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması ilə yanaşı, qanunçuluğun möhkəmləndirilməsindən, cinayətkarlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsindən və kadrların peşəkarlığı

səviyyəsinin artırılmasından ibarət olmuşdur. Bu baxımdan 1999-cu il 7 dekabr tarixində qəbul olunmuş "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun müstəsna əhəmiyyəti xüsusi vurğulanmalıdır. Mütərəqqi ruhlu bu qanun prokurorluğun totalitar rejimə xas bəzi funksiyalardan azad olmasına, onun fəaliyyətinin forma və metodlarının demokratik dəyərlərə uyğunlaşdırılmasına ciddi hüquqi zəmin formalaşdırmışdır. Məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində beynəlxalq standartlara və demokratik prinsiplərə, milli dövlətçilik ənənələrinə uyğun hazırlanmış "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun və digər qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsi, "Prokurorluğa işə qəbul olunmaq üçün namizədlərlə müsabiqə keçirilməsi qaydaları haqqında" Əsasnamənin və digər normativ sənədlərin təsdiq edilməsi nəticəsində prokurorluğun fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənmə prosesi yeni mərhələyə qaldırılmışdır. Məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində həyata keçirilmiş tədbirlər nəticəsində "Prokurorluq haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası qanunlarına, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Prosesual Məcəlləsinə və digər qanunvericilik aktlarına əlavə və dəyişikliklər edilərək Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğu orqanlarında kadrlarla aparılan işin daha da təkmilləşdirilməsi, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, istintaq və təhqiqat, eləcə

de cinayət mühakimə icraatı zamanı dövlət ittihamının müdafiəsi ilə əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğuna mühüm səlahiyyətlər verilmişdir. İnsan hüquqlarının qorunmasına müstəsna əhəmiyyət verən Ümummilli Liderimizin 1998-ci ildə imzaladığı "İnsan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının təmin edilməsi sahəsində tədbirlər haqqında" Fərmanında bu sahədə həyata keçirilən tədbirlərin istiqaməti və konsepsiyası səhifəni ədliyyəni təmin etmiş, insan hüquqları məsələsi ümumdövlət səviyyəsinə qaldırılmışdır. Ölkəmizdə insan hüquqlarının qorunması üzrə yeni sistemin yaranmasının parlaq təzahürlərindən biri də "İnsan hüquqları üzrə müvəkkil (Ombudsman) haqqında" Qanunun qəbul edilməsidir. Belə bir hüquqi təsisatın yaradılması qabaqcıl dövlətlərdə tətbiq edilən səmərəli institutların ölkəmizdə fəaliyyət göstərməsinə şərait yaratmışdır.

Milli qanunvericiliyimizin təkmilləşdirilməsi, insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasının daha da etibarlı təmin edilməsi məqsədilə 2002-ci il 24 avqust tarixində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına əlavə və dəyişikliklər edilmişdir. "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Referendum Aktına əsasən Azərbaycan Prokurorluğuna qanunvericilik təşəbbüsü və vətəndaşlara Konstitusiyaya Məhkəməsinə birbaşa müraciət etmək hüququ verilmişdir.

Beləliklə, 1993-2003-cü illər Azərbaycanın demokratik prinsiplərə sadiq bir dövlət kimi inkişafında mühüm bir dövrə olmaqla, dünyə birliyinə inteqrasiya yolunda da ona çox böyük nailiyyətlər qazanmışdır. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin siyasi müdrikliyi və beynəlxalq nüfuzu olmadan bütün bunları əldə etmək mümkünsüz idi. Bu gün tam əsasla, demək olar ki, Ulu Öndərin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə qəbul edilən mütərəqqi qanunlar, həyata keçirilən təşkilati və praktiki tədbirlər ölkəmizdə demokratik, hüquqi dövlətin möhkəm əsasını yaratmışdır. Buna görə gələcək nəsillər də dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin misilsiz əməyi nəticəsində yaradılmış yeni hüquq sisteminin bəhrəsini görəcəklər və onun Azərbaycanda demokratik-hüquqi dövlət quruculuğu sahəsində əvəzsiz xidmətlərinin şahidi olacaqlar.

Faiq SƏFƏROV
Naxçıvan Muxtar Respublikası
Prokurorluğunun şöbə rəisi,
baş ədliyyə müşaviri

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə tədbirlər keçirilib

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar görülən işlər çərçivəsində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidmətində "Dövlətçilik tariximizdə parlaq səhifə açan dahi şəxsiyyət – Heydər Əliyev" mövzusunda tədbir təşkil olunub.

Tədbirdə xidmətin Təşkilat-nəzarət şöbəsinin rəisi, ədliyyə polkovnik-leytenantı Əli Rəhimov Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinin ədliyyə orqanlarında qeyd edilməsi ilə bağlı təsdiq edilmiş Tədbirlər Planının icrası istiqamətində Penitensiar Xidmətdə görülən işlərlə bağlı ətraflı məlumat verib.

Nazirliyin Qanunvericilik bölməsinin rəisi, ədliyyə müşaviri Ayaz Məhərrəmov "Ulu Öndər Heydər Əliyevin hüquq siyasəti" mövzusunda çıxış edib. Xidmətin Təşkilat-nəzarət şöbəsinin böyük inspektoru, ədliyyə kapitanı Nizami Nəcəfovun "Dövlətçilik tariximizdə parlaq səhifə açan dahi şəxsiyyət – Heydər Əliyev" mövzusunda çıxışı dinlənilib.

Qeyd edilib ki, Ulu Öndərin hakimiyyətdə olduğu dövrdə ölkəmizdə insan, vətəndaş hüquq və azadlıqlarının yüksək səviyyədə qorunması, vətəndaşların layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsi, eləcə də humanizm siyasətinin həyata keçirilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Turizm Departamenti tərəfindən tərtib edilmiş qrafikə uyğun olaraq istehsalat təcrübəsi müddətində Naxçıvan Dövlət Universitetinin Turizm və otelçilik ixtisası üzrə təhsil alan IV kurs tələbələrini Heydər Əliyev Muzeyinə ekskursiyası təşkil olunmuşdur. Tələbələrə muzeyin yaranma tarixi haqqında məlumat verilərək bildirilmişdir ki, Heydər Əliyev Muzeyi 1999-cu il 18 fevral tarixində yaradılmış və 1999-cu il may ayının 10-da fəaliyyətə başlamışdır. Muzeydəki eksponatlar görkəmli dövlət xadiminin ictimai-siyasi fəaliyyətini, keçdiyi həyat yolunu özündə əks etdirən kitab, qəzet və jurnallar, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri kimi hazırladığı, qəbul etdiyi tarixi qərar və sərəncamlar, xatirə əşyaları, Ulu Öndərin şərafinə toxunmuş xalçalar, çəkilmiş portretlər, tarixi fotolar və sənədli filmlər haqqında tələbələrə məlumat verilmişdir. Muzeydəki dəyərli ekspozisiyada Moskvada çalışdığı və yaşadığı dövr Naxçıvana qayıdışı, muxtar respublikaya rəhbərlik etdiyi illər, müstəqil Azərbaycanın memarı kimi fəaliyyəti dövrü zəngin materiallarla tələbələrə nümayiş etdirilmişdir.

Sonda tələbələr maraqlandıran suallara cavablandırılmışdır.

Xəbərlər şöbəsi

Xalqımız mənfur niyyətli ermənilər tərəfindən dəfələrlə kütləvi qırğınlara, soyqırımlara məruz qalıb. XIX əsrin əvvəllərindən başlayaraq məqsədli şəkildə Cənubi Qafqaza köçürülən ermənilər havadarlarının köməyi ilə soydaşlarımızın yaşadıqları minlərlə yaşayış məntəqəsini viran edib, bir milyondan artıq soydaşımız soyqırımına məruz qalıb. 26 fevral Xocalı və 31 mart azərbaycanlıların soyqırımları, 20 Yanvar faciəsi tarixin ən amansız qanlı hadisələri kimi yaddaşlara həkk olunub. Bu günlərdə bəşəriyyət tarixinin qara ləkəsi, əsrlərin ən dəhşətli səhifəsi Xocalı soyqırımının 31 illiyində xalqımız faciə qurbanlarının xatirəsini anmaqla yanaşı, qürur hissi də keçirdi ki, Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə müzəffər Ordumuz soyqırımına məruz qalmış bütün soydaşlarımızın qisasını alıb. Ermənilərin əsrlərdən bəri Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi kütləvi cinayətlərə, amansız soyqırımlara Yeni Azərbaycan Partiyası Naxçıvan Muxtar Respublika Təşkilatının icra katibi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı, Avropa Şurasının Yerli və Regional Həkimyyətlər Konqresində Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Anar İbrahimovla bir daha nəzər saldıq:

– Hörmətli Anar müəllim, ilk olaraq istərdim xalqımızın erməni vandalizmi ilə dəfələrlə qarşılaşdığı soyqırımı tariximizi birgə nəzər salmaq.

– Bir millət, dövlət olaraq bu soyqırımlarına emosional deyil, rəşional yanaşmaq lazımdır. Çünki tarix, kollektiv yaddaş özü siyasi məhəfumdur. Əgər bu cür yanaşsaq, onda aydın olacaq ki, Xocalı, ondan əvvəlki 1905-ci il, 1918-ci il mart, 1920-ci il soyqırımları, sovetlər dönəmində azərbaycanlıların məcburi şəkildə öz dədə-baba yurdlarını alan, indiki Ermənistan Respublikası adlandırılan Qərbi Azərbaycandan deportasiya dalğaları sırf bu məkanda Azərbaycan-türk mövcudluğunu təmizləmək, strateji bölgədə erməniləri köçürüb, burada onları məskunlaşdırmaq məqsədi daşıyan düşünülmüş siyasətin tərkib hissəsi idi. Məsələyə bu cür yanaşsaq, ermənilər özlərinin belə bu siyasətdə alət olduqlarını görə bilərlər. Təbii ki, bu, mahiyyətcə imperialist siyasətin tərkib hissəsi idi. Çox təəssüf ki, tarixin ayrı-ayrı dövrlərində həmin imperialist düşüncə və güclü ermənilərin məqsədləri üst-üstə düşdüğü vaxtlarda xalqımıza qarşı bu cür ağır cinayətlər törədilmişdir. Xocalı soyqırımının törədilməsində erməni hərbi birləşmələri ilə yanaşı, Qarabağda yerləşən Rusiyanın 366-cı motoatıcı alayının hərbi qulluqlarının iştirakı faktını da unutmmaq olmaz. Azərbaycan müstəqilliyinin ilkin dövrlərində, siyasi və hərbi çətinliklər yaşayan zaman xalqımıza qarşı törədilmiş bu cinayətin məqsədi, heç şübhəsiz, milli iradənin sındırılması, onun müstəqilliyinin əlindən alınması və Qarabağın ermənilər tərəfindən işğal ilə bərtəməsi məqsədi daşıyırdı. Tarix onların yanıldığını sübut etdi. Ümummillilə lider Heydər Əliyevin 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə qayıdışı bu planları puc etdi, Azərbaycan gücləndi və Ali Baş Komandan, Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə xalqımızın 2020-ci ildə Vətən müharibəsindəki Qələbəsi regionda yeni reallıqlar yaratdı. Xocalı soyqırımının dünya dövlətlərində və beynəlxalq təşkilatlarda tanıtılması kampaniyaları, “Xocalıya ədalət!” devisi ilə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın rəhbərliyi ilə aparılan gənşmiyyətli kampaniya ermənilərin törətdiyi cinayətlərin tanıtılması üçün olduqca vacib idi. Artıq dünya Xocalı soyqırımını haqqında yetərincə məlumatlıdır və tam məsuliyyətlə söyləyə bilərik ki, ermənilər və onların havadarları heç zaman bu cinayətin məsuliyyəti altından qaça bilməyəcəklər.

– Yaxın zamanlarda keçirilən Münxen Təhlükəsizlik Konfransında bədnam Ermənistanə rəğmən dövlətimizin sülhün və sabitliyin təmin olunması üçün səylərin və imkanların səfərbər olunması yönündə ciddi addımlar atıldığını Prezident cənab İlham Əliyev öz qətiyyətli çıxışı ilə bir daha təsdiq etdi. Dünyanın əhəmiyyətli coğrafi məkanında yerləşən Azərbaycana qarşı irəli sürülən əsasız ərazi iddiaları, törədilən terror aktları ölkəmizin təhlükəsizliyinin pozulmasına yönəldilmiş qərəzli siyasət deyilmi?

– Təbii ki, elədir, ölkəmizə qarşı qərəzli yanaşmalar mövcuddur və prosesləri izləyən istənilən neytral müşahidəçi bu yanaşmanı görməyə bilməz. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev qeyri-adi diplomatik peşəkarlığı sayəsində Azərbaycan öz yeni tarixində siyasi

Məkrli erməni siyasəti, yoxsa Cənubi Qafqaz regionunda təhlükəsizlik?!

Ölkə başçımızın son qətiyyətli diplomatik uğurları həm də dövlətimizin sülhsevər siyasətini bir daha təsdiqləyir

və iqtisadi uğurlar qazanmış, ölkəmiz Qarabağ problemini birdəfəlik həll etmiş, ağır müharibədə Böyük Qələbə qazanmışdır. Bununla belə ölkəmizin nüfuzu Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş və regional proseslərdə söz sahibinə çevirmişdir. Bütün bunlar son illər yaradılan siyasi reallıqdan irəli gəlir. Təbii ki, bu durumda Ermənistan əvvəlki kimi Azərbaycana qarşı açıq ərazi iddiaları irəli sürə bilmir, lakin qeyri-konstruktiv davranaraq bölgəmizdə sülh və əmin-amanlığın yaradılmasına mane olur, prosesləri yubatmaq üçün müxtəlif cəhdlər edir. Sözsüz ki, ermənilərin bu taktikasının da perspektivi yoxdur, çünki Azərbaycanın siyasi, iqtisadi, demokratik və hərbi potensialı getdikcə artır. Erməni cəmiyyətinin daxilində də bunu dərk edən təbəqə var. Təəssüf ki, bəzi dövlətlər və onların maraqları erməni tərəfinə yersiz ümidlər verməklə, onları himayə etməklə prosesin qarşısını almağa çalışırlar. Lakin qeyd etdiyimiz kimi, belə cəhdlər ilə prosesi dayandırmmaq artıq mümkün deyil.

– Müdafiə Nazirliyinin məlumatında da bildirdiyi kimi fevral ayının 21-də düşmən müxtəlif mövqelərdən, eləcə də Sədərək rayonu istiqamətindən mövqelərimizi atəşə tutmuşdur. Nəinki bu gün, Naxçıvan hər zaman bu təhlükəyə mərdliklə sinə gərməli olub. Güllüncə doğuran bu hədə-qorxu, sizcə, ermənilərin Münxen Təhlükəsizlik Konfransındakı rüsvayçı məğlubiyyətindən sonrakı aqressiyası deyilmi?

– Bir qədər sızınlə razı deyiləm. Nə mənada? Ermənistanın Azərbaycanofobiya və qərəz həddi nə qədər çox olsa belə erməni cəmiyyətində bir konsensus var ki, müharibəni udublar. Və gələcək on illərdə, bəlkə də, daha çox zamanda Ermənistanın potensialı bu vəziyyəti dəyişdirmək üçün yetərli deyil. İndiki halda onlar Azərbaycanla siyasi və diplomatik qarşıdurmada belə xarici tərəfdaşlarını və müttəfiqlərini arxalanırlar. Prezident cənab İlham Əliyev də Münxen Konfransındakı çıxışında qeyd etdiyi kimi, Ermənistanın keçən il keçirilən parlament seçkilərində kapitulyasiyaya imza atmış məğlub Ermənistan hökumətinin baş naziri Nikol Paşinyanın partiyasının qələbə qazanması erməni seçicisinin, xalqının reallığı qəbul etməsinin göstəricisidir. Münxen Konfransından dərhal sonra Ermənistan-Azərbaycan sərhədində erməni hərbi birləşmələrinin təxribatları isə ümumi fonu dəyişmişdir. Erməni siyasi və hərbi elitası bunu yaxşı dərk edir, keçən ilin yayında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Qarabağdakı “Fərtux” və Ermənistanla şərti və delimitasiya olunmamış sərhəddəki “Qisas” əməliyyatları qarşı tərəf üçün lazımi signal idi. Əgər gələcəkdə erməni tərəfi bu təxribatlara əl atmaq fikrinə düşsərlərsə, nəticə onlar üçün daha ağırlı və daha ciddi olacaq.

– Dövlətimiz hər zaman sülh siyasəti aparır və Ermənistanı sülh sazişinin imzalanmasına dəvət edir. Bunu dəfələrlə – Brüssel görüşlərində də gördük, Münxen Təhlükəsizlik Konfransında da, Zirvə toplantılarında da... Prezident cənab İlham Əliyevin postmüharibə dövründə sülh və təhlükəsizlik siyasəti yürütdü, həm Zəngəzur dəhlizinin hər iki başında, həm də Laçın rayonu ilə Ermənistan arasındakı sərhəddə nəzarət buraxılış məntəqələrinin yaradılması təklifi bunu bir daha təsdiq edir. Azərbaycanın siyasi mövqeyi odur ki, təhlükəsiz şəraitdə ortaq tərəfdaşlıqla dəhliz açılınsın, əlaqələr bərpə olunsun. Bunu dövlətimizin başçısı dəfələrlə bəyan etmişdir. Bəs məğlub Ermənistan niyə yəna öz məkrli anti-Azərbaycan

siyasətindən niyə əl çəkmir?

– Qafqazda təhlükəsizlik tək Azərbaycanın deyil, bütün maraqlı tərəflərin gözləntisi və arzudur. Azərbaycanın siyasəti tək bizim üçün deyil, bütövlükdə, hamı üçün faydalıdır, ən əsası isə bu təşəbbüslər beynəlxalq hüquq və normalar üzərində qurulub. Hazırkı şəraitdə Ermənistanın və bəzi digər dövlətlərin qeyri-konstruktivliyi, proseslərə müdaxiləsi bu prosesdə daha vacib mövqə tutmaq üçün mövqə savaqlarının elementidir. Ermənistan, sadəcə, bu siyasətdə vasitədir. Əsas odur ki, Azərbaycanın bölgə ilə bağlı təşəbbüsləri, pragmatik yanaşması dünya gücləri tərəfindən qəbul olunur. Elə olsun Prezident cənab İlham Əliyevin müəllifi olduğu Cənubi Qafqazda “3+3 regional əməkdaşlıq platforması”, bir çox enerji və kommunikasiya layihələri. Bölgənin münasibətlər sisteminin qurulmasında təşəbbüskarlıq Azərbaycana məxsusdur. Sualınızın son hissəsinə gəldikdə isə deyərdim ki, Ermənistan cəmiyyəti Qarabağ müharibəsində Azərbaycana hərbi məğlubiyyətdən sonra ardıcıl olaraq bu mərhələləri keçmişlər. İnkər, hirs, bazarlıq, depressiya mərhələləri, bütövlükdə, toplum üçün geridə qalmışdır. İndi isə son, yeni reallıqların qəbulu mərhələsindəyik. Məncə, bunu çox gözləmək lazım gəlməyəcək.

– Dövlət başçımızın apardığı uğurlu xarici siyasət Azərbaycanın son illər dünyada artan nüfuzu nəticəsində ölkəmizin bir sıra beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələri daha da genişləndirib, həmin təşkilatların fəaliyyətində fəal iştirakı daha qabarıq şəkildə özünü göstərir. Artıq dünya dövlətləri Azərbaycanı etibarlı, mühüm tərəfdaş kimi qəbul edirlər. Bu mənada, dünyanın 120 ölkəsi arasında səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasında və inkişafında mühüm siyasi platforma olan Qoşulmama Hərəkatının məhz Azərbaycanın sədrliyi dövründə özünün ən uğurlu tarixini yaşadığını da vurğulamaq yerinə düşər...

– Haqlısınız. Öncə xatırladı ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına (QH) sədrliyi 2019-cu ildən etibarən üç il müddətinə həyata keçirməyə başlayıb. 2019-cu ildə ölkəmiz QH-nin sammitinə uğurla ev sahibliyi etdi və bu tədbirdə Prezident cənab İlham Əliyev vurğuladı ki, Azərbaycan öz sədrliyi dövründə beynəlxalq hüququ və ədaləti müdafiə edəcək. Belə də oldu. Qoşulmama Hərəkatına üzvlükdən qısa müddət sonra Azərbaycanın quruma sədrlik etməsi üzv dövlətlərin ölkəmizə olan etimadının və Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artmasının, eləcə də respublikamızın qlobal səylərinin beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən dəstəklənməsinin bariz ifadəsidir. Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Azərbaycanın çoxtərəfli diplomatiyası dünya birliyi tərəfindən təqdir olunur. Bu prosesdə Azərbaycan dövlətinin və Prezident cənab İlham Əliyevin təşəbbüskarlığı, qətiyyəti və siyasi iradəsi də mühüm rol oynadı. Pandemiya dövründə belə Azərbaycan qlobal liderlik rolunu üzərinə götürdü, qlobal problemin öhdəsindən gəlmək üçün beynəlxalq həmrəyliyi və əməkdaşlığı təbliğ edən ilk ölkələrdən oldu. Belə ki, məhz Azərbaycanın sədrliyi altında Qoşulmama Hərəkatı dünya ictimaiyyətini pandemiya ilə mübarizədə səfərbər etdi. Prezident, Qoşulmama Hərəkatının sədri cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2020-ci ilin mayında QH-nin COVID-19 ilə mübarizəyə həsr edilən onlayn sammiti keçirildi. Bu sammitdə Prezident cənab İlham Əliyev BMT Baş Assambleyasının pandemiya ilə mübarizəyə həsr edilən xüsusi sessiyasının keçirilməsini təklif etdi. Bu təklif dünya icti-

maiyyəti tərəfindən dəstəkləndi və 2020-ci ilin dekabrında xüsusi sessiya uğurla baş tutdu. Bu xüsusi sessiya pandemiya ilə mübarizə sahəsində ən qlobal tədbir hesab olunur. Eyni zamanda QH sədri kimi ölkəmiz “peyvənd millətçiliyi”nə qarşı uğurla mübarizə apardı. Azərbaycanın təşəbbüsü ilə həm BMT Baş Assambleyasında, həm də BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasında vaksinin ədalətli bölüşdürülməsinə dair qətnamələr qəbul edildi.

Azərbaycanın sədrliyinin ən böyük uğurlarından biri də QH-nin təsisatlanması məsələsidir. Sədrliyimiz dönəmində Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsi və Gənclər Təşkilatı təsis olunub. Ötən il iyunun 30-da Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin “Dünyada sülhün və dayanıqlı inkişafın təşviqində milli parlamentlərin rolunun güc-

ləndirilməsi” mövzusunda həsr olunan Bakı konfransından bir ay keçməmiş – iyulun 25-29-da Azərbaycanda keçirilən Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Sammiti çərçivəsində tarixə Şuşa Akkordu (Şuşa razılaşması) kimi düşün Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Təşkilatının yaradılmasına dair sənədin qəbulu ilə ölkəmizin mədəniyyətə paytaxtı olan Şuşanın adı bu mötəbər qurumun tarixinə yazıldı. Qoşulmama Hərəkatının Gənclər Təşkilatının daimi katibliyi isə Bakıda yerləşəcək.

– Bəs Qoşulmama Hərəkatına üzvlük və sədrlik Azərbaycanın Ermənistanın təcavüzünə qarşı mübarizəsində nə kimi rol oynayıb?

– Azərbaycanın bu istiqamətdəki fəaliyyəti ona güclü beynəlxalq dəstək qazandırdı. Məhz gənşmiyyətli uğurlu beynəlxalq fəaliyyəti sayəsində ölkəmizin keçmiş Qarabağ münasibəti ilə bağlı mövqeyi Hərəkatın sənədlərində dəstəklənib. Qoşulmama Hərəkatının Azərbaycanı siyasi dəstəyinin bariz nümunəsi olaraq isə Vətən müharibəsi dövründə BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin hazırladığı bəyanat layihəsini geri götürməyə məcbur olmasını göstərmək olar. Həmçinin 2020-ci və 2022-ci illərdə BMT Təhlükəsizlik Şurasında Azərbaycana qarşı irəli sürülmüş qərəzli təşəbbüslərin qarşısı Hərəkata üzv dövlətlər tərəfindən alınıb.

Onu da qeyd edim ki, 2021-ci ildə QH-nin yaradılmasının 60-cı ildönümünə həsr edilən Belqrad tədbirində Prezident cənab İlham Əliyev postpandemiya dövrünün müzakirə edilməsi məqsədilə QH ölkələrinin yüksək səviyyəli görüşünün keçirilməsi təklifi ilə çıxış etmişdi. Buna uyğun olaraq bu il martın 2-də ölkəmizdə QH-nin postpandemiya həsr olunmuş sammiti səviyyəli görüşü keçiriləcək. Tədbirdə bir sıra QH ölkələrinin, müşahidəçi dövlətlərin və qonaq qismində dəvət edilən ölkələrin dövlət və hökumət başçıları, digər rəsmilərinin, eləcə də beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərinin iştirakı nəzərdə tutulur. Tədbirin əsas məqsədi postpandemiya dövründə aktual olan vacib məsələlərin müzakirə edilməsidir. Yəni mövzu təkə pandemiya məsələsi deyil, daha çox pandemiyadan sonrakı dünya məsələləridir. Bu isə həm də o deməkdir ki, Azərbaycan pandemiya zamanı olduğu kimi, postpandemiya dönəmində də qlobal məsələlərə çevik reaksiya verir, təşəbbüslərlə çıxış edir, liderliyini davam etdirir. Bu sammit isə, öz növbəsində, Prezident, Qoşulmama Hərəkatının sədri cənab İlham Əliyevin fəal, təşəbbüskar və çevik xarici siyasətinin növbəti bariz göstəricisidir.

Azərbaycanın bu günlərdə Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun Zirvə görüşünə uğurlu ev sahibliyi etməsi isə ölkəmizin beynəlxalq siyasi nüfuzunu daha da artırdı. 70-ə yaxın ölkənin dövlət və hökumət başçıları, 5 ölkənin, o cümlədən Bosniya və Herseqovina, Türkmənistan, Özbəkistan, İraq, Liviyanın prezidentləri, üç ölkənin – Kuba, Qabon, Tanzaniyanın vitse-prezidentləri, Əlcəzir və Keniyanın Baş nazirləri, müxtəlif ölkələrin yüksək səviyyəli nümayəndələri, həmçinin beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərinin iştirakı etdiyi bu sammit səviyyəli görüş nəinki Azərbaycanın, 120 ölkə arasında səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasında və inkişafında mühüm siyasi platforma olan Qoşulmama Hərəkatının tarixinə də unikal hadisə kimi düşdü.

– Maraqlı müsahibəyə görə təşəkkür edirik.

